

UNIVERSITATEA „PETRU MAIOR” TG. MUREȘ

Centrul de Instruire și Perfecționare

Curs postuniversitar de perfecționare: *Antreprenoriat și Dezvoltarea Afacerilor*

PROF. UNIV. DR. RAMONA NEAG

MANAGEMENTUL MICILOR AFACERI

2010

1. Înregistrarea fiscală a micilor afaceri

Înainte de începerea activității, societățile comerciale au obligația să ceară înmatricularea în registrul comerțului.

La înmatricularea societăților comerciale, acestora li se eliberează certificatul de înregistrare conținând numărul de ordine din registrul comerțului și codul unic de înregistrare atribuit de Ministerul Finanțelor Publice, însoțit de încheierea judecătorului-delegat¹.

Certificatul de înregistrare conținând codul unic de înregistrare este documentul care atestă că persoana juridică a fost luată în evidența oficiului registrului comerțului de pe lângă tribunal și în evidența organului fiscal. (3) Termenul de eliberare a certificatului de înregistrare este de 3 zile, calculat de la data înregistrării cererii potrivit dispozițiilor Codului de procedură civilă, dacă judecătorul-delegat nu dispune altfel.

Atribuirea codului unic de înregistrare

Solicitarea înregistrării fiscale se face prin depunerea **cererii de înregistrare** (a se vedea Anexa nr. 1) la biroul unic din cadrul oficiului registrului comerțului de pe lângă tribunal, iar atribuirea codului unic de înregistrare de către Ministerul Finanțelor Publice este condiționată de admiterea cererii de înregistrare în registrul comerțului de către judecătorul-delegat.

În vederea atribuirii codului unic de înregistrare de către Ministerul Finanțelor Publice, oficiile registrului comerțului de pe lângă tribunale transmit direct sau prin intermediul Oficiului Național al Registrului Comerțului, pe cale electronică, Ministerului Finanțelor Publice, datele referitoare la înregistrările efectuate în registrul comerțului și cele conținute în cererea de înregistrare fiscală.

Pe baza datelor transmise, Ministerul Finanțelor Publice atribuie, în termen de maximum 8 ore, codul unic de înregistrare.

¹ Legea nr. 359 din 8 septembrie 2004 privind simplificarea formalităților la înregistrarea în registrul comerțului a persoanelor fizice, asociațiilor familiale și persoanelor juridice, înregistrarea fiscală a acestora, precum și la autorizarea funcționării persoanelor juridice, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 839 din 13 septembrie 2004, art. 8 alin. (1).

După efectuarea înmatriculării societăților comerciale în registrul comerțului, un extras al încheierii judecătorului delegat se comunică, din oficiu, Regiei Autonome "Monitorul Oficial", spre publicare, pe cheltuiala solicitantului.

Extrasul încheierii judecătorului delegat va cuprinde următoarele elemente: numărul și data încheierii, denumirea, sediul social și forma juridică, numele și adresa fondatorilor, administratorilor și, dacă este cazul, a cenzorilor, domeniul și activitatea principală, capitalul social și durata de funcționare.

Pe extrasul menționat anterior, oficiul registrului comerțului de pe lângă tribunalul care a efectuat înmatricularea va menționa codul unic de înregistrare atribuit și numărul de ordine în registrul comerțului, iar acest document poate fi transmis și pe cale electronică.

La cererea și pe cheltuiala solicitantului, încheierea judecătorului delegat se publică integral în Monitorul Oficial al României, Partea a IV-a.

Deci, dorința micului întreprinzător devine realitate; persoana juridică SC „.....” a prins viață. De aici responsabilitatea cu privire la viața entității juridice vă aparține. În funcție de felul entității – SRL, SA, etc. – responsabilitatea este diferită².

Ce trebuie să știți pentru a completa Cererea de înregistrare fiscală?

Pentru **înregistrarea fiscală** a unei societăți comerciale nou-înființată, se completează și se depune, la oficiul registrului comerțului din județul sau din municipiul București, unde societatea respectivă își are sediul, Cererea de înregistrare împreună cu anexa 1 privind înregistrarea fiscală.

Cererea privind înregistrarea fiscală cuprinde date privind obligațiile fiscale viitoare ale societății nou-înființate, grupate în sub denumirea de “Date privind vectorul fiscal”. Este motivul pentru care, înainte de completarea acestui document, trebuie să fim informați cu privire la obligațiile de plată conform prevederilor fiscale, astfel încât să ne putem exprima opțiunea pentru anumite categorii de impozite, acolo unde există această posibilitate, în concordanță cu specificul activității (de exemplu, decizia cu privire la înregistrarea ca plătitor de TVA sau neplătitor de TVA).

² Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale, cu modificările ulterioare, trebuie consultată pentru a cunoaște aspectele legate de organizarea și administrarea societății.

Vom prezenta în continuare, succint, principalele obligații fiscale ale unei societăți comerciale, conform legislației fiscale în vigoare³, așa cum sunt prevăzute la Vectorul fiscal din Cererea de înregistrare fiscală, respectiv:

- Taxa pe valoare adăugată;
- Impozitul pe venituri din salarii și pe veniturile asimilate salariilor;
- Contribuțiile aferente salariilor.

1. Taxa pe valoare adăugată

La înființare, societățile comerciale se pot înregistra ca:

- a) persoane impozabile în scopuri de TVA; sau
- b) persoane scutite de TVA.

a) O societate comercială se va înregistra ca persoană impozabilă în scopuri de TVA (sau plătitoare de TVA) dacă:

- declară că urmează să realizeze o cifră de afaceri care atinge sau depășește plafonul de scutire de 35.000 euro⁴ (prevăzut de Codul fiscal la art. 152 alin. (1)); sau
- declară că urmează să realizeze o cifră de afaceri inferioară plafonului menționat, dar optează pentru aplicarea regimului normal de taxă.

b) Se pot înregistra ca persoane scutite de TVA acele societăți care optează pentru regimul special de scutire pentru întreprinderile mici și care:

- estimează că vor realiza o cifră de afaceri anuală inferioară plafonului stabilit de Codul Fiscal (35.000 euro) **ȘI**
- nu efectuează operațiuni în afara României care dau drept de deducere a TVA.

Această înregistrare se realizează Oficiul Național al Registrului Comerțului, prin completarea punctului 1 din Anexa la cererea de înregistrare (a se vedea Anexa 1).

Plafonul de scutire prevăzut la art. 152 alin. (1) din Codul fiscal se determină proporțional cu perioada rămasă de la înființare și până la sfârșitul anului, fracțiunea de lună

³ Legea nr. 571 din 2003 privind Codul fiscal, cu modificările ulterioare.

⁴ Echivalentul în lei al sumei de 35.000 euro se stabilește la cursul de schimb comunicat de BNR la data aderării și se rotunjește la următoarea mie (art. 152 alin. (1) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal). Data aderării este data de 01 ianuarie 2007, iar cursul de schimb comunicat de BNR pentru această dată a fost de 3,3560 lei/euro.

considerându-se o lună calendaristică întreagă.

Ulterior înregistrării fiscale, persoana impozabilă care aplică regimul special de scutire și a cărei cifră de afaceri este mai mare sau egală cu plafonul de scutire în decursul unui an calendaristic, trebuie să solicite înregistrarea în scopuri de TVA, în termen de 10 zile de la data atingerii sau depășirii plafonului. Această solicitare presupune completarea Declarației de mențiuni (Declarația 010 – a se vedea Anexa nr. 2). Data atingerii sau depășirii plafonului se consideră a fi prima zi a lunii calendaristice următoare celei în care plafonul a fost atins sau depășit. Regimul special de scutire se aplică până la data înregistrării în scopuri de TVA. Dacă persoana impozabilă respectivă nu solicită sau solicită înregistrarea cu întârziere, organele fiscale competente au dreptul să stabilească obligații privind taxa de plată și accesoriile aferente, de la data la care ar fi trebuit să fie înregistrat în scopuri de TVA.

După atingerea sau depășirea plafonului de scutire sau după exercitarea opțiunii privind aplicarea regimului normal de taxă, persoana impozabilă nu mai poate aplica din nou regimul special de scutire, chiar dacă ulterior realizează o cifră de afaceri anuală inferioară plafonului de scutire.

Perioada fiscală este luna calendaristică.

Prin **excepție**, **perioada fiscală este trimestrul calendaristic** pentru persoana impozabilă care în cursul anului calendaristic precedent a realizat o cifră de afaceri din operațiuni taxabile și/sau scutite cu drept de deducere care nu a depășit plafonul de 100.000 euro.

La înființare, cu ocazia înregistrării fiscale, persoana impozabilă trebuie să declare cifra de afaceri pe care preconizează să o realizeze în perioada rămasă până la sfârșitul anului calendaristic. Dacă cifra de afaceri estimată nu depășește plafonul de 100.000 euro menționat anterior, recalculat corespunzător numărului de luni rămase până la sfârșitul anului calendaristic, persoana impozabilă va utiliza trimestrul calendaristic ca perioadă fiscală.

Persoana impozabilă care utilizează trimestrul calendaristic ca perioadă fiscală trebuie să depună la organele fiscale competente, până la data de 25 ianuarie inclusiv, o declarație în care să menționeze cifra de afaceri din anul precedent.

Prin excepție, pentru persoana impozabilă care utilizează trimestrul calendaristic ca perioadă fiscală și care efectuează o achiziție intracomunitară taxabilă în România, perioada fiscală devine luna calendaristică. În acest caz, persoana impozabilă trebuie să depună o

declarație de mențiuni (Declarația 010) la organul fiscal competent, în termen de maximum 5 zile lucrătoare de la finele lunii în care intervine exigibilitatea achiziției intracomunitare care generează această obligație (respectiv la finele lunii în care a avut loc achiziția intracomunitară, și va utiliza ca perioadă fiscală luna calendaristică, fără a avea posibilitatea de a reveni la utilizarea trimestrului calendaristic ca perioadă fiscală.

Organele fiscale competente pot aproba, la solicitarea justificată a persoanei impozabile, o altă perioadă fiscală, respectiv:

a) semestrul calendaristic, dacă persoana impozabilă efectuează operațiuni impozabile numai pe maximum trei luni calendaristice dintr-un semestru;

b) anul calendaristic, dacă persoana impozabilă efectuează operațiuni impozabile numai pe maximum șase luni calendaristice dintr-o perioadă de un an calendaristic.

Solicitarea menționată se va transmite autorităților fiscale competente până la data de 25 februarie a anului în care se exercită opțiunea și va fi valabilă pe durata păstrării condițiilor prezentate.

2. Impozit pe venituri din salarii și pe veniturile asimilate salariilor

Plătitorii de salarii și de venituri asimilate salariilor au obligația de a calcula și de a reține impozitul aferent veniturilor fiecărei luni la data efectuării plății acestor venituri, precum și de a-l vira la bugetul de stat până la data de 25 inclusiv a lunii următoare celei pentru care se plătesc aceste venituri.

3. Contribuții

Plătitorii de salarii și de venituri asimilate salariilor au obligația de a calcula și de a plăti contribuții sociale obligatorii, reprezentând orice contribuții care trebuie plătite, în conformitate cu legislația în vigoare, pentru protecția șomerilor, asigurări de sănătate sau asigurări sociale (contribuția pentru asigurări sociale de sănătate, contribuția pentru asigurări de șomaj, contribuția de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale, contribuția de asigurări sociale).

Concluzie:

Datele referitoare la înregistrarea fiscală se completează la constituire. Mențiunile referitoare la modificarea acestor date se declară la organul fiscal competent (pe baza Declarației de înregistrare fiscală/ Declarație de mențiuni pentru persoane juridice, asocieri și alte entități fără personalitate juridică, numită și Declarația 010), cu **excepția** datelor privind modificarea atributului de plătitor/neplătitor de T.V.A.. Înregistrarea și scoaterea din evidență a plătitorilor de taxă pe valoarea adăugată, **ulterior înființării**, se solicită la oficiul registrului comerțului prin completarea Cererii de preschimbare a certificatului de înregistrare.

2. Organizarea contabilității micilor afaceri

Potrivit Legii contabilității⁵, au obligația de a organiza și de a conduce contabilitatea proprie următoarele entități:

- societățile comerciale;
- societățile/companiile naționale;
- regiile autonome;
- institutele naționale de cercetare-dezvoltare;
- societățile cooperatiste;
- instituțiile publice;
- asociațiile și celelalte persoane juridice cu și fără scop patrimonial;
- persoanele fizice care desfășoară activități producătoare de venit.

Entitățile menționate mai sus au obligația să asigure:

- întocmirea documentelor justificative privind operațiunile economico-financiare realizate. "Orice operațiune economico-financiară efectuată se consemnează în momentul efectuării ei într-un document care stă la baza înregistrărilor în

⁵ Legea nr. 82 din 1991, republicată în Monitorul Oficial, partea I, nr. 454 din 18.06.2008.

contabilitate, dobândind astfel calitatea de document justificativ. Documentele justificative care stau la baza înregistrărilor în contabilitate angajează răspunderea persoanelor care le-au întocmit, vizat și aprobat, precum și a celor care le-au înregistrat în contabilitate, după caz" (art. 6 din Legea contabilității).

- organizarea și ținerea corectă și la zi a contabilității. Se vor înregistra în contabilitate, în ordine cronologică, toate operațiunile realizate, pe baza documentele justificative aferente. De reținut este faptul că, potrivit Legii contabilității, contabilitatea se ține în limba română și în moneda națională.
- organizarea și efectuarea inventarierii, precum și înregistrarea în contabilitate a rezultatelor inventarierii. Potrivit legislației actuale (Legea contabilității), societățile comerciale au obligația să efectueze inventarierea generală a elementelor de activ, datorii și capitaluri proprii deținute la începutul activității, cel puțin o dată pe an pe parcursul funcționării lor, în cazul fuziunii sau încetării activității, precum și în alte situații prevăzute de lege (de exemplu, atunci când sunt indicii că există lipsuri sau plusuri în gestiune care nu pot fi stabilite cert decât prin inventariere, ori de câte ori intervine o predare-primire de gestiune, ca urmare a calamităților naturale sau a unor cazuri de forță majoră, la cererea organelor de control, etc.). Rezultatul inventarierii se înregistrează în contabilitate potrivit reglementărilor contabile aplicabile.
- întocmirea și publicarea situațiilor financiare, potrivit reglementărilor emise în acest scop. Situațiile financiare reprezintă documentele oficiale de prezentare a situației economico-financiare a societăților comerciale, care trebuie să ofere o imagine fidelă a poziției financiare, performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată. Societățile comerciale considerate mici și mijlocii (potrivit reglementărilor contabile în vigoare⁶, aceste societăți sunt cele care nu îndeplinesc două din cele trei criterii de mărime prezentate în continuare: total active 3.650.000 euro, cifra de afaceri 7.300.000 euro, număr de angajați 50) întocmesc un set de situații financiare simplificate care cuprinde următoarele documente:
 - bilanț prescurtat;
 - cont de profit și pierdere;

⁶ Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 3055 din 2009 pentru aprobarea reglementărilor contabile conforme cu directivele europene.

- note explicative la situațiile financiare anuale simplificate.

- întocmirea registrelor contabile obligatorii, prevăzute de Legea contabilității: Registrul-jurnal, Registrul-inventar și Cartea mare.
- păstrarea și arhivarea documentelor justificative, a registrelor contabile și a situațiilor financiare. Registrele de contabilitate obligatorii și documentele justificative care stau la baza înregistrărilor în contabilitatea financiară se păstrează în arhiva societăților comerciale timp de 10 ani, cu începere de la data încheierii exercițiului financiar în cursul căruia au fost întocmite, cu excepția statelor de salarii, care se păstrează timp de 50 de ani și a unor documente justificative, stabilite prin ordin al ministrului finanțelor publice, care se păstrează timp de 5 ani. În caz de pierdere, sustragere sau distrugere a unor documente contabile se vor lua măsuri de reconstituire a acestora în termen de maximum 30 de zile de la constatare.
- organizarea contabilității de gestiune adaptată la specificul societății. Contabilitatea de gestiune presupune, în principal, determinarea costurilor pe produse, pe servicii, pe activități, pe centre de responsabilitate.

Atenție! Răspunderea pentru organizarea și conducerea contabilității revine administratorului.

Pentru organizarea contabilității, administratorul poate alege între două variante, prevăzute de Legea contabilității, respectiv:

1. Să organizeze contabilizarea într-un compartiment distinct, condus de către un director economic sau contabil șef, având calitatea de angajați ai societății comerciale. Aceste persoane trebuie să aibă studii economice superioare; sau

2. Să încheie un contract de prestări de servicii în domeniul contabilității cu persoane fizice sau juridice, autorizate potrivit legii, membre ale Corpului Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România (CECCAR⁷).

Răspunderea pentru aplicarea necorespunzătoare a reglementărilor contabile revine directorului economic, contabilului-șef, împreună cu personalul din subordine. În cazul în care

⁷ CECCAR este o organizație profesională, constituită ca persoană juridică de utilitate publică și autonomă, care îi reunește pe profesioniștii contabili din țara noastră.

contabilitatea este condusă pe bază de contract de prestări de servicii, încheiat cu persoane fizice sau juridice, membre ale CECCAR, răspunderea pentru conducerea contabilității revine acestora, potrivit legii și prevederilor contractuale.

Contabilitateape înțelesul tuturor

În opinia noastră, proprietarul unei afaceri trebuie să cunoască anumite noțiuni de bază utilizate în contabilitate, nu pentru că există o obligație legală, ci pentru că aceste elemente, prezentate în cadrul situațiilor financiare anuale (destinate oricărui utilizator de informații interesați: bănci, societăți de leasing, clienți, furnizori, stat etc.) sau al altor raportări întocmite la nivelul societății comerciale, pentru scopuri proprii, sunt deosebit de utile pentru urmărirea „pulsului” afacerii.

În continuare vom prezenta sintetic situațiile financiare întocmite de societățile comerciale și vom explica elementele componente ale acestor documente.

Bilanțul și poziția financiară a unei entități

Într-o definiție simplă, Bilanțul reprezintă constatarea la o dată t , a ceea ce întreprinderea posedă (activ) și a ceea ce ea datorează (capitaluri proprii și datorii).

O întreprindere posedă clădiri, mijloace de transport, utilaje, stocuri, creanțe față de clienți, disponibilități bănești, și are datorii față de bănci, furnizori, angajați sau bugetul statului, față de asociați sau acționari.

Toate aceste elemente compun *averea* unei entități, formată, pe de o parte, din bunuri economice și drepturi, definite în contabilitate prin noțiunea de „**activ**”, iar pe de altă parte, din datorii sau obligații, regăsite sub denumirea de „**pasiv**”.

În mod schematic, Bilanțul poate fi redat astfel:

ACTIV

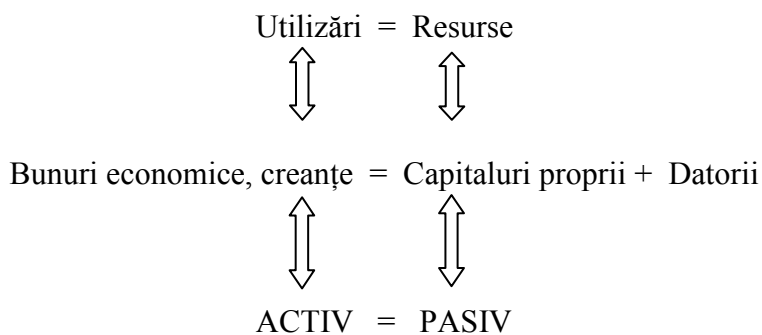
- **Bunuri economice:** utilaje, stocuri, titluri de valoare, numerar, etc;
- **Drepturi de creanță** față de clienți, angajați, stat, asociați sau acționari.

PASIV

- Datorii față de asociați sau acționari, numite **Capitaluri proprii**, deoarece aparțin proprietarilor întreprinderii și reprezintă resurse lăsate în mod durabil la dispoziția întreprinderii;
- **Datorii față de terți**, care vor trebui rambursate sau plătite într-un termen mai lung sau mai scurt: împrumuturi, furnizori, personal, stat, etc.

În **activul** bilanțier se regăsesc **utilizările** resurselor entității. Cu alte cuvinte activul răspunde la întrebarea „Cum au fost utilizate resursele entității?”. În **pasivul** bilanțier sunt cuprinse **resursele** de finanțare, grupate în funcție de originea lor, respectiv modul de obținere a surselor necesare desfășurării activității entității. Elementele de pasiv răspund la întrebarea „De unde provin resursele de finanțare?”.

În orice moment,

De ce este util Bilanțul?

Bilanțul ajută proprietarul unei mici afaceri să cunoască rapid informații despre poziția financiară a afacerii. Poate fi extinsă afacerea? Poate să facă față ușor datoriilor financiare curente? Sau ar trebui luate măsuri imediate pentru a întări rezervele de lichidități?

Bilanțul poate identifica și analiza tendințele, în special în legătură cu creanțele și datoriile. Viteza de rotație a creanțelor este prelungită? Este posibilă colectarea mai rapidă a creanțelor? Există creanțe care nu pot fi recuperate? Au fost încetinite plățile pentru a preveni o

criză de lichidități inevitabilă?

Bilanțul, împreună cu Contul de profit și pierdere, reprezintă elementele fundamentale care oferă informații financiare potențialilor creditori, precum bănci, investitori și furnizori, care stabilesc cât credit pot să acorde firmei.

Activul bilanțier cuprinde:

- **active imobilizate** (de exemplu: clădiri, utilaje, mijloace de transport, terenuri, programe informatice);
- **active circulante** (de exemplu: stocuri de marfă, produse finite, materii prime, combustibil, piese de schimb, disponibilități bănești, creanțe – constând, în general, în drepturile societății comerciale de a primi o sumă de bani).

Prezentarea activelor ca active imobilizate sau ca active circulante depinde de **scopul** căruia îi sunt destinate. Atunci când societatea comercială are intenția de a păstra și utiliza un anumit bun economic pe o perioadă de timp îndelungată, bunul respectiv se clasifică în categoria activelor imobilizate. Dacă intenția societății este de a păstra un bun pe perioada unui singur ciclu de exploatare, deci societatea va evidenția acel element în categoria activelor circulante.

Elementele de pasiv se clasifică în:

- **capitaluri proprii** – reprezintă sursele proprii de finanțare ale unei societăți comerciale, formate din capital social, rezerve, rezultate (profitul sau pierderea anului curent, profitul sau pierderea din anii trecuți) și alte surse;
- **datorii pe termen lung** – sunt acele datorii care trebuie achitate într-o perioadă mai mare de un an de la data bilanțului (de exemplu: la data de 31 decembrie 2009, datoria pe termen lung poate fi reprezentată de ratele dintr-un credit bancar pe termen lung care trebuie rambursate după un an de la data bilanțului, respectiv după 1 ianuarie 2011);
- **datorii curente** (sau datorii pe termen scurt) – sunt acele datorii care trebuie plătite într-o perioadă mai mică de un an de la data bilanțului (de exemplu: datoriile față de furnizori, datoriile față de angajați, față de

bugetul statului, etc.).

Prezentăm în continuare un Bilanț prescurtat, în formatul prevăzut de reglementările contabile din România:

BILANȚ întocmit la 31 decembrie N⁸

ELEMENT BILANȚIER	Exercițiul	
	N-1	N
A. ACTIVE IMOBILIZATE	<u>90.000</u>	<u>97.000</u>
I. Imobilizări necorporale	2.000	1.500
II. Imobilizări corporale	86.500	93.000
III. Imobilizări financiare	1.500	2.500
B. ACTIVE CIRCULANTE	<u>34.000</u>	<u>41.000</u>
I. Stocuri	21.000	25.000
II. Creanțe	6.000	5.000
III. Investiții pe termen scurt	-	1.000
IV. Casa și conturi la bănci	7.000	10.000
C. CHELTUIELI ÎN AVANS	<u>2.000</u>	<u>1.500</u>
D. DATORII CE TREBUIE PLĂTITE ÎNTR-O PERIOADĂ MAI MICĂ DE UN AN	<u>43.000</u>	<u>38.000</u>
E. ACTIVE CIRCULANTE NETE/DATORII CURENTE NETE	<u>(12.000)</u>	<u>500</u>
A. TOTAL ACTIVE MINUS DATORII CURENTE	<u>78.000</u>	<u>97.500</u>
B. DATORII CE TREBUIE PLĂTITE ÎNTR-O PERIOADĂ MAI MARE DE UN AN	<u>38.000</u>	<u>47.000</u>
C. PROVIZIOANE	-	<u>500</u>
D. VENITURI ÎN AVANS	<u>5.000</u>	<u>4.000</u>
E. CAPITAL ȘI REZERVE		
1. Capital social	30.000	30.000

⁸ R. Neag, I. Pășcan – *Bazele contabilității: noțiuni de bază, aplicații și studii de caz*, Editura Universității „Petru Maior” Târgu-Mureș, 2007, pag. 21.

2. Rezerve	2.000	2.400
3. Prime de capital	-	1.000
4. Rezultatul reportat	(1.000)	7.000
5. Rezultatul exercițiului	9.000	9.600
CAPITALURI PROPRII - TOTAL	<u>40.000</u>	<u>50.000</u>

Ecuția fundamentală a Bilanțului este:

$$\text{ACTIVE} - \text{DATORII} = \text{CAPITALURI PROPRII}$$

Verificarea ecuației fundamentale a Bilanțului presupune următorul calcul (am utilizat sumele aferente exercițiului financiar N-1):

$$\begin{aligned} \text{Active immobilizate total} &= \text{Imobilizări necorporale} + \text{Imobilizări corporale} + \text{Imobilizări} \\ &\text{financiare} = 2.000 + 86.500 + 1.500 = 90.000 \text{ lei} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{Active circulante total} &= \text{Stocuri} + \text{Creanțe} + \text{Investiții pe termen scurt} + \text{Casa și conturi la} \\ &\text{bănci} = 21.000 + 6.000 + 0 + 7.000 = 34.000 \text{ lei} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{Total Activ} &= \text{Active immobilizate total} + \text{Active circulante total} + \text{Cheltuieli în avans} = \\ &90.000 + 34.000 + 2.000 = 126.000 \text{ lei} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{Active Circulante nete / Datorii Curente Nete} &= \text{Active circulante total} + \text{Cheltuieli în avans} - \\ &\text{Datorii curente} - \text{Venituri în avans} = 34.000 + \\ &2.000 - 43.000 - 5.000 = - 12.000 \text{ lei} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{Datorii curente} &= \text{Totalitatea datoriilor care trebuie plătite în termen de 12 luni de la data} \\ &\text{bilanțului} = 43.000 \text{ lei} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{Total datorii} &= \text{Datorii curente} + \text{Datorii pe termen lung} + \text{Provizioane} + \text{Venituri în avans} = \\ &43.000 + 38.000 + 0 + 5.000 = 86.000 \text{ lei} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{Ecuția fundamentală a bilanțului: Total Active} - \text{Total Datorii} &= \text{Capitaluri proprii} \\ 126.000 - 86.000 &= 40.000 \end{aligned}$$

Succintă prezentare a elementelor bilanțiere

ACTIVUL BILANȚIER este structurat în:

- ✓ imobilizări (necorporale, corporale și financiare),
- ✓ active circulante (stocuri, creanțe, investiții pe termen scurt, casa și conturi la bănci) și
- ✓ cheltuieli în avans.

Activele imobilizate sunt active generatoare de beneficii, destinate utilizării pe o bază continuă, în scopul desfășurării activităților entității.

1. Imobilizările necorporale reprezintă active identificabile, nemonetare, fără suport material, deținute pentru utilizare în procesul de producție sau furnizare de bunuri sau servicii, pentru a fi închiriate terților sau pentru scopuri administrative. Exemple de imobilizări necorporale: programe informatice, concesiuni, brevete, licențe, mărci comerciale, etc.

2. Imobilizări corporale reprezintă active care îndeplinesc cumulativ două condiții:

- sunt deținute de o entitate pentru a fi utilizate în producția de bunuri sau prestarea de servicii, pentru a fi închiriate terților sau pentru a fi folosite în scopuri administrative; și
- sunt utilizate pe parcursul unei perioade mai mari de un an.

Potrivit H.G. nr. 105/31.01.2007 privind stabilirea valorii de intrare a mijloacelor fixe, un alt criteriu de clasificare a bunurilor în categoria imobilizărilor corporale îl constituie valoarea acestora. Prevederea legală menționată stabilește valoarea minimă de intrare a imobilizărilor corporale la 1.800 lei.

Exemplu: dacă valoarea de intrare a unui calculator este de 4.000 lei, acesta este considerat imobilizare corporală.

Imobilizările corporale sunt supuse amortizării. Amortizarea reprezintă procedeul de diminuare sistematică a valorii de intrare a imobilizărilor corporale. Amortizarea se stabilește prin aplicarea cotelor de amortizare asupra valorii de intrare a imobilizărilor corporale. Amortizarea imobilizărilor corporale se calculează pe baza unui **plan de amortizare**, de la data punerii în funcțiune a acestora și până la recuperarea integrală a valorii de intrare, conform **duratelor de utilizare economică** și condițiilor de utilizare a acestora.

Imobilizările corporale cuprind: terenuri și construcții; instalații tehnice și mașini; alte instalații, utilaje și mobilier; avansuri și imobilizări corporale în curs de execuție.

În bilanț valoarea imobilizărilor corporale amortizabile este dată de diferența dintre valoarea de intrare a imobilizărilor corporale și amortizarea cumulată aferentă diferitelor categorii de imobilizări.

Exemplu: Valoarea de intrare (VI) a unui mijloc de transport este de 10.000 lei. Durata de utilizare economică (DUE) este de 5 ani, activul fiind achiziționat la începutul anului N.

$$VI = 10.000 \text{ lei}$$

$$DUE = 5 \text{ ani}$$

$$\text{Amortizarea} = VI / DUE = 10.000 / 5 = 2.000 \text{ lei/an}$$

În Bilanțul încheiat la data de 31.12.N, mijlocul de transport va fi evidențiat la valoarea calculată astfel:

$$\text{Valoare de intrare (VI)} - \text{Amortizare cumulată} = 10.000 - 2.000 = 8.000 \text{ lei,}$$

aceasta fiind valoarea contabilă a activului la data de 31.12.N.

3. Imobilizările financiare cuprind acțiuni deținute la entitățile afiliate, interese de participare, împrumuturi acordate altor entități, alte investiții deținute ca imobilizări, alte împrumuturi (garanții, depozite și cauțiuni depuse de entitate la terți).

Activele circulante

Un activ se clasifică în activ circulant atunci când:

- a) este achiziționat sau produs pentru consum propriu sau în scopul comercializării și se așteaptă să fie realizat în termen de 12 luni de la data Bilanțului;
- b) este reprezentat de creanțe aferente ciclului de exploatare;
- c) este reprezentat de trezorerie.

În categoria activelor circulante se cuprind:

- ✓ stocuri;
- ✓ creanțe;
- ✓ investiții pe termen scurt;
- ✓ casa și conturi la bănci.

1. Stocurile reprezintă ansamblul bunurilor care intervin în ciclul de exploatare fie pentru a fi vândute în aceeași stare sau la terminarea procesului de producție, fie pentru a fi consumate cu ocazia primei utilizări în procesul de producție sau în procesul de prestare a serviciilor.

Stocurile cuprind: materii prime, materiale consumabile, mărfuri, materiale de natura obiectelor de inventar, animale și păsări, ambalajele, producția în curs de execuție, produsele finite, semifabricatele, etc.

2. Creanțele cuprind creanțe comerciale (sume de recuperat de la clienți ca urmare a tranzacțiilor normale ale entității), creanțe salariale (avansurile acordate personalului), creanțe sociale și fiscale, creanțe față de asociați sau acționari.

3. Investițiile pe termen scurt privesc acele titluri de valori mobiliare achiziționate pentru a genera câștiguri pe termen scurt prin fluctuația prețului sau marja de câștig. Distincția între imobilizările financiare și investițiile pe termen scurt are la bază intenția întreprinderii de a transforma activul evidențiat pe termen scurt, în numerar într-o perioadă mai mică de un an.

4. Casa și conturile la bănci se referă la: lichiditățile din casieria entității, conturile la bănci, avansurile de trezorerie, alte valori (timbri poștali, timbre fiscale, bonuri valorice).

Cheltuielile în avans sunt efectuate în cursul exercițiului, dar corespund unei perioade viitoare (exemplu: cheltuielile cu abonamentele la publicații apar de regulă la sfârșitul anului, dar revistele și ziarele urmează a fi primite în următoarele douăsprezece luni).

DATORIILE reprezintă surse de finanțare la dispoziția întreprinderii, obținute fie de la instituții de credit, fie de la furnizori sau alți terți.

După cum s-a observat din structura Bilanțului, datoriile sunt clasificate în raport de exigibilitatea lor (termenul de plată).

Datoriile pe termen lung: o componentă importantă a datoriilor pe termen lung o reprezintă împrumuturile realizate sub următoarele forme:

- ✓ împrumuturi din emisiunea de obligațiuni;
- ✓ credite bancare pe termen lung, inclusiv datoriile aferente creditului respectiv (dobânzile aferente creditului);
- ✓ datorii legate de participații;
- ✓ alte datorii și împrumuturi asimilate.

Datoriile curente: O datorie este clasificată ca fiind datorie curentă atunci când îndeplinește cumulativ, următoarele două condiții:

- ✓ se așteaptă să fie decontată în cursul normal al ciclului de exploatare al entității;

- ✓ este exigibilă în termen de 12 luni de la data Bilanțului

Provizioanele reprezintă datorii cu exigibilitate sau valoare incertă. Sunt destinate acoperirii de riscuri și cheltuieli pe care evenimentele survenite sau în curs de desfășurare le fac probabile și al căror obiect este determinat cu precizie, dar a căror realizare este incertă.

Exemple:

- ✓ provizioane pentru despăgubiri (ex: garanții acordate clienților);
- ✓ provizioane pentru litigii;
- ✓ provizioane pentru amenzi;
- ✓ cheltuieli legate de activitatea de service în perioada de garanție și alte cheltuieli privind garanția acordată clienților.

Provizioanele se pot distinge de alte datorii, cum ar fi datoriile din credite comerciale sau cheltuielile angajate, dar neplătite, datorită factorului de incertitudine legat de exigibilitatea sau valoarea viitoarelor cheltuieli necesare stingerii datoriei.

Veniturile în avans: ca și în cazul cheltuielilor în avans, veniturile în avans ne permit delimitarea în timp a veniturilor astfel încât cele evidențiate în contabilitate să corespundă perioadei la care ele se referă efectiv. Ele sunt datorii care urmează a se transforma în venituri ale anului curent pe măsura efectuării anumitor operațiuni.

CAPITAL ȘI REZERVE

Acest post bilanțier reprezintă dreptul acționarilor asupra activelor unei entități, după deducerea tuturor datoriilor. Capitalul propriu (capitalul și rezervele) cuprinde următoarele structuri:

- ✓ aporturile de capital;
- ✓ prime de capital;
- ✓ rezerve;
- ✓ profitul sau pierderea reportată;
- ✓ profitul sau pierderea exercițiului financiar.

1. Capitalul social reprezintă valoarea nominală a acțiunilor sau părților sociale deținute de către acționari sau asociați.

2. Primele legate de capital reprezintă excedentul dintre valoarea de emisiune și valoarea nominală a acțiunilor sau a părților sociale.

3. Rezervele din reevaluare reprezintă plusul de valoare obținut în cazul reevaluării imobilizărilor corporale. Reevaluarea imobilizărilor corporale se face la valoarea justă de la data Bilanțului, atunci când valoarea justă a respectivelor imobilizări diferă semnificativ de valoarea lor netă contabilă. Valoarea justă se determină pe baza unor evaluări efectuate, de regulă, de profesioniști calificați în evaluare, membri ai unui organism profesional în domeniu, recunoscut național și internațional. Dacă un activ imobilizat este reevaluat, toate celelalte active din grupa din care face parte trebuie reevaluate. O grupă de imobilizări corporale cuprinde active de aceeași natură și utilizări similare, aflate în exploatarea unei entități.

4. Rezervele se referă la beneficii ale anilor precedenți, capitalizate de întreprindere în mod durabil până la o decizie contrară a conducerii entității.

- ✓ **Rezerva legală** – se constituie aplicând procentul de 5% asupra profitului brut realizat de întreprindere până când se obține o sumă egală cu 20% din capitalul social al întreprinderii;
- ✓ **Rezerva statutară sau contractuală** – se constituie din profitul net pe baza dispozițiilor prevăzute prin statutul întreprinderii;
- ✓ **Alte rezerve** – se constituie din profitul net pe baza dispozițiilor stabilite de adunarea generală a acționarilor sau asociaților. Formarea altor rezerve are rolul de a limita distribuirea de dividende de către întreprinderile aflate la începutul activității sau în dificultate.

5. Rezultatul reportat reprezintă profitul sau pierderea reportată. În cazul în care avem **profit reportat**, înseamnă că întreprinderea prin organul său de decizie AGA, a amânat repartizarea profitului pe destinațiile legale. **Pierderea reportată** presupune evidențierea pierderii realizate într-un exercițiu financiar, urmând ca pierderea să fie acoperită (în principiu) din profitul realizat în exercițiile financiare viitoare.

6. Rezultatul exercițiului reprezintă profitul sau pierderea anului curent și se determină fie prin calcularea variației capitalurilor proprii, între sfârșitul și începutul exercițiului, fie ca diferență între venituri și cheltuieli.

Contul de profit și pierdere și performanța unei entități

Contul de profit și pierdere este situația financiară care măsoară performanța unei societăți comerciale în cursul unei perioade date, ca rezultat al diferenței dintre veniturile și cheltuielile înregistrate în acea perioadă de timp.

această situație financiară este utilă proprietarului unei afaceri mici pentru a identifica principalele categorii de venituri și cheltuieli înregistrate.

Contul de profit și pierdere prezintă informații referitoare la:

- cifra de afaceri netă;
- veniturile și cheltuielile perioadei (în general, anului calendaristic), grupate după natura lor în:
 - venituri și cheltuieli din exploatare (activitatea de bază a societății comerciale);
 - venituri și cheltuieli legate de activitatea de finanțare;
 - venituri și cheltuieli legate de evenimente extraordinare (calamități naturale, exproprieri, etc.);
- rezultatul perioadei (profit sau pierdere).

În termeni simpli, **veniturile** pot fi definite drept prețul bunurilor vândute și al serviciilor prestate pe parcursul unei perioade de timp. Exemple de venituri:

- venituri din vânzarea mărfurilor – reprezintă prețul de vânzare al mărfurilor vândute;
- venituri din producția vândută – cuprind veniturile din vânzarea produselor finite, venituri din prestări servicii, venituri din chirii.

Notă: pe baza veniturilor din vânzarea mărfurilor și a producției vândute se calculează

Cifra de afaceri.

- venituri din subvenții de exploatare;
- venituri din dobânzi;
- venituri din diferențe de curs valutar; etc.

Cheltuielile reprezintă costul bunurilor și serviciilor utilizate în procesul de obținere a veniturilor. Exemple de cheltuieli:

- cheltuieli cu materiile prime și materialele consumabile – reprezintă costul de achiziție al materiilor prime și materialelor consumabile utilizate în activitatea societății comerciale într-o anumită perioadă de timp;
- cheltuieli cu mărfurile – reprezintă costul de achiziție al mărfurilor vândute;
- cheltuieli cu energia și apa consumate;
- cheltuieli cu salariile personalului;
- cheltuieli cu impozite și taxe;
- cheltuieli cu amortizarea imobilizărilor;
- cheltuieli cu dobânzile; etc.

Pentru exemplificarea Contului de profit și pierdere, prezentăm în continuare un model simplificat al acestei situații financiare:

CONTUL DE PROFIT ȘI PIERDERE

întocmit la data de 31.12.N⁹

ELEMENTE	EXERCITIUL	
	N - 1	N
1. Venituri din exploatare	1.000	2.000
2. Cheltuieli de exploatare	1.500	1.700
3. Rezultatul exploatării (1 – 2)		
3.1. Profit din exploatare		300
3.2. Pierdere din exploatare	500	
4. Venituri financiare	100	200
5. Cheltuieli financiare	80	160
6. Rezultat financiar (4 – 5)		
6.1. Profit financiar	20	40
6.2. Pierdere financiară		
7. Rezultat curent (3 + 6)		

⁹ R. Neag, I. Pășcan – *Bazele contabilității: noțiuni de bază, aplicații și studii de caz*, Editura Universității „Petru Maior” Târgu-Mureș, 2007, pag. 35.

7.1. Profit curent		340
7.2. Pierdere curentă	480	
8. Venituri extraordinare	-	-
9. Cheltuieli extraordinare	-	100
10. Rezultat extraordinar (8 – 9)	-	-
11. Venituri totale (1 + 4 + 8)	1.100	2.200
12. Cheltuieli totale (2 + 5 + 9)	1.580	1.960
13. Rezultat brut (11 – 12)	(480)	240
14. Cheltuieli cu impozitul pe profit	-	40
15. Rezultatul net al exercițiului (13 – 14)	(480)	200

Atenție! A nu se confunda cheltuielile cu plățile și nici veniturile cu încasările!

Destul de frecvent profitul este confundat cu trezoreria sau disponibilitățile bănești ale societății comerciale; această confuzie este rezultatul înțelegerii eronate a conceptelor de cheltuieli și venituri. Există tendința de a atribui oricărei plăți semnificația de cheltuială și oricărei încasări semnificația de venit¹⁰.

În general, veniturile se recunosc în contabilitate în momentul angajării unor creanțe, iar cheltuielile în momentul angajării unor datorii.

Există așadar diferențe între momentul livrării bunului sau prestării serviciului – momentul la care se înregistrează în contabilitate creșterea veniturilor – și momentul încasării valorii bunului sau serviciului vândut.

Exemplu 1:

În data de 10 decembrie N, societatea ALFA vinde produse finite în valoare de 10.000 lei. Creanța față de clienți se va încasa pe 10 ianuarie N+1. Societatea ALFA va evidenția în contabilitate un venit din vânzarea produselor finite la data de 10 decembrie, respectiv data la care emite factura de vânzare și are loc transferul dreptului de proprietate asupra bunurilor, și nu în 10 ianuarie, data încasării efective a creanței. Contul de profit și pierdere aferent anului N va

¹⁰ R. Neag, I. Pășcan, E. Mașca – *Bazele contabilității: noțiuni teoretice și aplicative*, Editura Universității „Petru Maior” Târgu Mureș, 2008, pag. 70.

reflecta în structura sa un venit din vânzarea produselor finite în valoare de 10.000 lei. Trezoreria societății la 31 decembrie N nu va reflecta nicio sumă. Intrarea de numerar va avea loc în 10 ianuarie N+1, deci anul următor.

De asemenea, există diferențe între momentul achiziției de servicii – dată la care se înregistrează în contabilitate creșterea cheltuielilor – și momentul plății valorii serviciilor.

Exemplu 2:

În 31 decembrie N, societatea ALFA primește factura de la SC Electrica SA, reprezentând consum de energie aferent lunii decembrie, în valoare de 10.000 lei. Factura de energie se va achita în termen de 30 zile. Societatea va evidenția în contabilitate cheltuiala cu energia în momentul recunoașterii datoriei față de furnizorul SC Electrica SA, și nu atunci când această datorie va fi efectiv achitată. Deci, în structura Contului de profit și pierdere aferent anului N, societatea Alfa va evidenția o cheltuială cu energia consumată în valoare de 10.000 lei. Trezoreria societății la 31 decembrie N nu va reflecta nicio sumă. Ieșirea de numerar va avea loc în termen de 30 zile, deci anul următor.

Pentru o mai bună înțelegere a conceptelor de venituri și cheltuieli, respectiv de încasări și plăți, propunem în continuare următoarele exemple:

Exemplu 3:

În luna decembrie anul N, o societate comercială:

- prestează servicii în valoare de 10.000 lei și încasează integral valoarea serviciilor prestate;
- primește factura privind reparații echipamente 4.000 lei și o plătește integral.

Incidența acestor operațiuni asupra Contului de profit și pierdere și a Situației fluxurilor de numerar întocmite pentru anul N se prezintă astfel:

Contul de profit și pierdere		Situația fluxurilor de numerar	
+ venituri din servicii	10.000	+ încasări din prestări servicii	10.000
- cheltuieli cu reparații	4.000	- plată factură reparații	4.000
= Profit	6.000	= Creștere numerar	6.000

Exemplu 4:

Fie același enunț ca în exemplul precedent, dar valoarea serviciilor prestate se încasează în anul N+1 și factura privind reparații echipamente se plătește în anul N+1. Presupunem că nu au fost evidențiate alte elemente de venituri și cheltuieli.

Incidența acestor operațiuni asupra Contului de profit și pierdere și a Situației fluxurilor de numerar întocmite pentru anii N și N+1 se prezintă astfel:

Anul N:

Contul de profit și pierdere		Situația fluxurilor de numerar	
+ venituri din servicii	10.000	+ încasări din prestări servicii	0
- cheltuieli cu reparații	4.000	- plată factură reparații	0
= Profit	6.000	= Creștere numerar	0

Anul N+1:

Contul de profit și pierdere		Situația fluxurilor de numerar	
+ venituri din servicii	0	+ încasări din prestări servicii	10.000
- cheltuieli cu reparații	0	- plată factură reparații	4.000
= Profit	0	= Creștere numerar	6.000

Fluxurilor de numerar și lichiditatea unei entități¹¹

Grupurile de utilizatori de informații financiar-contabile solicită și informații privind **lichiditatea întreprinderii**.

Ce este oare lichiditatea întreprinderii și de ce sunt necesare astfel de informații?

În termeni simpli, lichiditatea poate fi definită drept capacitatea unei întreprinderi de a degaja din activitatea desfășurată suficiente disponibilități bănești pentru a asigura plata datoriilor scadente.

¹¹ Aspectele referitoare la Fluxurile de numerar și lichiditatea unei entități au fost preluate din R. Neag, I. Pășcan, E. Mașca – *Bazele contabilității: noțiuni teoretice și aplicative*, Editura Universității „Petru Maior” Târgu Mureș, 2008, pp. 94-98.

Pentru a răspunde la cea de-a doua întrebare – de ce sunt necesare informațiile privind lichiditatea unei întreprinderi? – trebuie să subliniem faptul că succesul și perenitatea unei întreprinderi depin de:

- capacitatea întreprinderii de a fi profitabilă pe termen lung – contul de profit și pierdere le permite utilizatorilor să aprecieze profitabilitatea întreprinderii, prin prezentarea rezultatului unui exercițiu financiar și prin detalierea veniturilor și cheltuielilor care îl compun;
- capacitatea întreprinderii de a-și plăti datoriile scadente – situațiile financiare consacrate (bilanțul și contul de profit și pierdere) furnizează informații insuficiente privind acest aspect. În bilanț regăsim informații privind valoarea totală a lichidităților întreprinderii, dar nu putem cunoaște evoluția acestora în cursul exercițiului financiar; sunt prezentate informații privind valoarea datoriilor și a creanțelor, dar nu putem afla scadența acestora.

Contul de profit și pierdere oferă informații privind profitul unei întreprinderi la un moment dat (la sfârșitul unui exercițiu financiar). Dar este oare profitul un indicator suficient al succesului unei întreprinderi? Categorie NU!

De ce nu este profitul sau creșterea profitului de la an la an un indicator suficient pentru a aprecia sănătatea și înflorirea unei întreprinderi?

Pentru că nu profitul este cel care plătește furnizorii, forța de muncă, datoriile față de buget sau obligațiile rezultate din finanțarea întreprinderii (creditele bancare și dobânzile aferente acestora), ci cash-ul, disponibilitățile bănești degajate (sau nu) din activitatea întreprinderii.

Așfel spus, pot exista situații în care întreprinderi profitabile să intre în faliment, adică în incapacitatea de a-și onora datoriile scadente, tocmai din cauza lipsei de lichidități.

Un exemplu relevant în acest sens îl reprezintă societatea Polly Peck, care a intrat în stare de faliment în anul 1991. În acel an, deși avea un profit de 139 mld. £, societatea a prezentat un deficit de lichidități pentru activitatea de exploatare în valoare de 129 mld. £. Firma a fost profitabilă, dar nu a fost solvabilă¹².

¹² Exemplu prezentat de N. Feleagă, L. Malciu, Șt. Bunea în *Bazele contabilității – o abordare europeană și internațională*, Editura Economică, București, 2002, pag. 95.

Dar de unde provin diferențele dintre profit și cash? Sau cum se poate ca o întreprindere să obțină profit și să nu aibă disponibilități bănești necesare pentru plata datoriilor scadente?

„Vinovată” pentru lipsa echivalenței între profit și cash este *contabilitatea de angajamente*, care, așa cum am prezentat în subcapitolul anterior, se traduce prin existența unui decalaj, pe de o parte, între livrarea unui bun (respectiv momentul în care ia naștere un drept de creanță) și momentul încasării prețului de vânzare al bunului vândut, iar pe de altă parte, între momentul achiziției unui bun sau serviciu (atunci când ia naștere o datorie față de furnizori) și momentul plății efective a valorii lui.

Un profit mare înseamnă, în principal, venituri mari realizate din vânzarea unor bunuri; însă, atâta vreme cât întreprinderea nu încasează creanțele rezultate din vânzarea activelor, ea nu va avea lichidități necesare pentru plata salariilor, a datoriilor față de furnizori sau a ratelor la creditele bancare.

Pentru a nu ajunge în astfel de situații nedorite, unele întreprinderile întocmesc periodic, pentru necesitățile proprii de informare, o situație în care previzionează încasările și plățile pentru o perioadă de 1, 3, 6 luni sau un an. Această situație a cash-flow-ului previzionat oferă informații privind valoarea, sursa și momentul încasărilor ce se vor degaja într-o perioadă următoare, precum și valoarea, destinația și momentul viitoarelor plăți. De asemenea, cunoscând detaliat valoarea plăților ce vor trebui efectuate într-o anumită perioadă de timp, întreprinderea va putea să-și asigure din timp lichiditățile necesare.

În România, societățile mari¹³ sunt obligate să întocmească anual o situație financiară în care să prezinte variația cash-ului, adică încasările și plățile derulate pe parcursul anului, grupate în funcție de principalele activități ale întreprinderii. Această situație financiară poartă denumirea de Situația fluxurilor de numerar.

Situația fluxurilor de numerar arată de unde au provenit lichiditățile întreprinderii și cum au fost ele utilizate, explicând în acest mod cauzele variației lichidităților între începutul și sfârșitul exercițiului financiar. Deci este o situație financiară anuală, asemeni Bilanțului sau

¹³ Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 3055 din 2009 privind reglementări contabile conforme cu directivele europene prezintă societățile mari ca fiind acele societăți care îndeplinesc cel puțin două din limitele următoarelor trei criterii de mărime: total active: 3.650.000 euro; cifra de afaceri netă: 7.300.000 euro; număr mediu de salariați în cursul exercițiului financiar: 50.

Contului de profit și pierdere.

Situația fluxurilor de numerar trebuie să prezinte intrările și ieșirile de lichidități grupate în activități de exploatare, de investiții și de finanțare.

Activitățile de exploatare sunt principalele activități producătoare de venit ale întreprinderilor, precum și alte activități care nu sunt activități de investiții sau finanțare.

Exemple de fluxuri monetare relative la activitatea de exploatare:

- ✓ încasările în numerar din vânzarea de bunuri și prestarea de servicii;
- ✓ încasările în numerar din redevențe, onorarii, comisioane și alte venituri;
- ✓ plăți în numerar către furnizorii de bunuri și servicii;
- ✓ plăți în numerar către angajați;
- ✓ plăți în numerar sau restituiri de impozite pe profit etc.

Activitățile de investiție constau în achiziționarea și cedarea de active imobilizate și de alte investiții.

Exemple de fluxuri de numerar provenite din activitățile de investiție:

- ✓ plăți în numerar pentru achiziționarea de terenuri și clădiri, instalații și echipamente, active necorporale și alte asemenea active pe termen lung;
- ✓ încasările de numerar din vânzarea de terenuri și clădiri, instalații și echipamente, active necorporale și alte asemenea active pe termen lung;
- ✓ avansurile în numerar și împrumuturile efectuate către alte părți (altele decât avansurile și împrumuturile efectuate de o instituție financiară);
- ✓ încasările din rambursarea avansurilor și împrumuturilor efectuate către alte părți (altele decât avansurile și împrumuturile unei instituții financiare).

Activitățile de finanțare sunt activitățile care au ca efect modificări ale dimensiunii și compoziției capitalurilor proprii și datoriilor întreprinderii.

Exemple de fluxuri de numerar provenite din activități de finanțare:

- ✓ încasările în numerar din emisiunea de acțiuni și alte instrumente de capital propriu;
- ✓ plățile în numerar către acționari pentru a achiziționa sau răscumpăra acțiunile

- întreprinderii;
- ✓ veniturile în numerar din emisiunea de bonuri de tezaur, obligațiuni, credite, ipoteci și alte împrumuturi pe termen scurt sau lung;
 - ✓ rambursările în numerar ale unor sume împrumutate;
 - ✓ plățile în numerar ale locatarului pentru reducerea obligațiilor legate de o operațiune de leasing financiar.

Prezentăm în continuare un exemplu de prezentare a Situației fluxurilor de numerar:

Situația fluxurilor de numerar
întocmită la data de 31 decembrie N

1. Fluxul de trezorerie din activități de exploatare:

- plăți către furnizori	- 300.000
+ încasări de la clienți	+ 500.000
- plata salariilor către angajați	- 50.000
- plată asigurari auto	- 1.000
- plata impozitului pe clădiri	- 900
+ încasări chirii	+ 3.000
= Flux net de trezorerie din activități de exploatare	+ 151.100

2. Fluxul de trezorerie din activități de investiții:

- plăți pentru achiziția de mijloace de transport	- 60.000
+ încasări din vânzarea unui utilaj	+ 15.000
- plăți pentru achiziția de acțiuni deținute pe termen lung	- 10.000
= Flux net de trezorerie din activități de investiții	- 55.000

3. Fluxul de trezorerie din activități de finanțare:

+ încasarea unui credit bancar pe termen scurt	+ 5.000
+ încasări din emisiunea de acțiuni	+ 20.000
- rambursare credit bancar pe termen lung	- 30.000
= Flux net de trezorerie din activități de finanțare	- 5.000

- 4. Variația disponibilităților bănești (1. + 2.+ 3.) = 91.100 lei**
- 5. Valoarea disponibilităților bănești la începutul anului = 10.000 lei**
- 6. Valoarea disponibilităților bănești la sfârșitul anului (4. + 5.) = 101.000 lei**

EXEMPLU privind stabilirea poziției financiare prin Bilanț, a performanței prin Contul de profit și pierdere și a fluxurilor de numerar ale unei entități pe baza unor tranzacții concrete din activitatea sa

Pentru o mai bună înțelegere a aspectelor contabile și fiscale prezentate anterior, propunem următorul exemplu:

În cursul anului 2009, doi frați, Mihai și Dan, decid să înființeze o societate comercială cu răspundere limitată, denumită SC M&D Decor SRL. Obiectul de activitate al societății îl reprezintă executarea de lucrări de finisare (cod CAEN 4339 Alte lucrări de finisare). Cei doi sunt numiți administratori cu puteri depline pe perioadă nedeterminată.

Cu ocazia înregistrării fiscale, cei doi asociați completează, la Oficiul Național al Registrului Comerțului, următoarele date privind vectorul fiscal:

- 1) opțiunea pentru înregistrarea ca persoană impozabilă în scopuri de TVA (plătitoare de TVA); drept urmare, codul de înregistrare fiscală al societății comerciale va avea atributul fiscal RO; La înființare, cu ocazia înregistrării fiscale, SC M&D Decor SRL a declarat cifra de afaceri pe care preconizează să o realizeze în perioada rămasă până la sfârșitul anului calendaristic. Cifra de afaceri estimată nu depășește plafonul de 100.000 euro menționat anterior, recalculat corespunzător numărului de luni rămase până la sfârșitul anului calendaristic, deci SC M&D Decor SRL va utiliza trimestrul calendaristic ca perioadă fiscală pentru TVA;
- 2) plătitoare de impozit pe venituri din salarii, deoarece va angaja personal;
- 3) plătitoare de contribuții aferente salariilor, deoarece va angaja personal.

Conform Contractului de societate, capitalul social al societății va fi de 10.000 lei, format din 1.000 părți sociale cu o valoare nominală de 10 lei/parte socială. La constituirea capitalului

social, asociatul Mihai participă cu 5.000 lei în numerar, iar asociatul Dan cu 5.000 lei în numerar, sume pe care cei doi asociați le depun în contul curent al societății deschis la bancă.

- 1) În urma operațiunii de constituire a capitalului social, SC M&D Decor SRL va avea:
 - ✓ un capital social în valoare de 10.000 lei, prezentat în Bilanț în categoria capitalurilor proprii; și:
 - ✓ disponibilități în contul curent de la bancă, în sumă de 10.000 lei, reflectate în Bilanț în categoria elementelor de Activ, la active circulante.

În prima lună de funcționare, luna decembrie 2009, societatea nou-înființată M&D Decor SRL realizează următoarele operațiuni:

- 2) Obține în contul curent de la bancă, în urma solicitării unui împrumut, o sumă de 40.000 lei, reprezentând credit bancar pe termen lung. Cei doi semnează cu banca un contract de împrumut. Conform scadențarului primit de la bancă, împrumutul primit se va rambursa astfel:
 - suma de 10.000 lei în cursul anului 2010, în rate egale; iar
 - diferența eşalonat în perioada 2011-2013.

În urma acestei operațiuni, în contabilitatea M&D Decor SRL se vor modifica următoarele elemente:

- ✓ disponibilitățile din contul curent de la bancă (se vor majora);
 - ✓ datoria față de bancă de a rambursa creditul primit pe termen lung (se majorează). Pentru a prezenta Bilanțul aferent anului 2009, datoria privind creditul bancar pe termen lung se va clasifica în:
 - datorie curentă – suma de 10.000 lei scadentă în anul următor după data Bilanțului; și
 - datorie pe termen lung – suma de 30.000 lei, scadentă după o perioadă mai mare de 1 an de la data Bilanțului.
- 3) Achiziționează un mijloc de transport în valoare de 35.000 lei plus TVA 19%, conform facturii; datoria provenită din achiziția mijlocului de transport se va achita ulterior, conform clauzelor contractuale. În urma acestei operațiuni, în contabilitatea M&D Decor SRL se va evidenția:
 - ✓ creșterea valorii activelor imobilizate cu suma de 35.000 lei (mijlocul de transport

este un activ imobilizat deoarece reprezintă un bun economic pe care societatea comercială are intenția de a-l utiliza în activitatea sa pe o perioadă mai mare de 1 an, este un bun care se consumă și se uzază treptat, pe parcursul mai multor utilizări);

- ✓ creșterea valorii datoriilor față de furnizorul de imobilizări (datorie curentă) cu suma de 41.650 lei (adică 35.000 lei plus TVA 19%);
 - ✓ creșterea valorii TVA aferentă achiziției de bunuri, cu 6.650 lei.
- 4) Plătește datoria provenită din achiziția mijlocului de transport, din disponibilitățile din contul curent de la bancă. Această operațiune determină:
- ✓ diminuarea disponibilităților din contul curent cu suma de 41.650 lei;
 - ✓ diminuarea datoriei față de furnizorul de imobilizări cu suma de 41.650 lei.
- 5) Achiziționează materiale consumabile necesare desfășurării activității (de exemplu, adezivi gresie și faianță, vopsele, gleturi, etc.), în valoare de 5.000 lei plus TVA 19%, conform facturii. Valoarea facturii se va achita ulterior. Această operațiune presupune:
- ✓ creșterea valorii stocului de materiale consumabile cu suma de 5.000 lei; materialele consumabile reprezintă un bun economic utilizat în activitatea societății, deci sunt un element al activului bilanțier; fiind utilizate pe parcursul unui singur ciclu de exploatare (deoarece se consumă integral la o singură utilizare), din punct de vedere contabil se numesc active circulante;
 - ✓ creșterea valorii datoriilor față de furnizorul de materiale consumabile (datorie curentă) cu suma de 5.950 lei (adică 5.000 lei plus TVA 19%);
 - ✓ creșterea valorii TVA aferentă achiziției de bunuri, cu 950 lei.
- 6) La sfârșitul lunii, evidențiază salariile datorate angajaților săi, în valoare de 15.000 lei. În urma acestei operațiuni:
- ✓ cresc cheltuielile cu salariile angajaților cu 15.000 lei; cheltuielile cu salariile reprezintă un element care se va reflecta în situația financiară numită Cont de profit și pierdere;

- ✓ crește cu 15.000 lei datoria societății de a plăti salariile angajaților (datorie curentă).
- 7) Înregistrează consumul de materiale consumabile în valoare de 3.000 lei; această operațiune determină:
- ✓ diminuarea stocului de materiale consumabile cu suma de 3.000 lei;
 - ✓ evidențierea unei cheltuieli privind materialele consumabile utilizate în activitatea de bază a societății, în sumă de 3.000 lei (această cheltuială se va prezenta în situația financiară Cont de profit și pierdere).
- 8) Societatea întocmește devizul pentru lucrarea pe care a efectuat-o în cursul lunii și stabilește prețul lucrării, aplicând la valoarea totală a cheltuielilor efectuate o marjă de profit de 30%, astfel:
cheltuieli cu salariile personalului	15.000 lei;
<u>cheltuieli cu materiale consumabile</u>	<u>3.000 lei;</u>
Total cheltuieli	18.000 lei;
<u>Marja de profit = 18.000 x 30%</u>	<u>5.400 lei;</u>
Valoarea lucrării	23.400 lei;
TVA 19%	4.446 lei.
Valoarea totală a facturii emise către client	27.846 lei.

Se contabilizează factura emisă de SC M&D Decor SRL către clientul său, reprezentând valoarea totală a lucrării efectuate, în sumă de 23.400 lei, plus TVA 19%. Conform contractului încheiat între părți, valoarea lucrării se va deconta ulterior. Această operațiune generează următoarele modificări:

- ✓ majorarea unei creanțe față de clienți, cu suma totală de 27.846 lei, reprezentând dreptul societății M&D Decor SRL de a încasa valoarea lucrărilor executate de la clientul său. Creanța față de client reprezintă un element din activul bilanțier;
- ✓ recunoașterea unui venit din lucrări executate, în valoare de 23.400 lei (acest venit se va prezenta în situația financiară Cont de profit și pierdere);
- ✓ creșterea valorii TVA aferentă lucrărilor executate, cu 4.446 lei.

- 9) În contul curent de la bancă, SC M&D Decor SRL încasează suma de 27.846 lei, reprezentând valoarea lucrării executate clientului său. Această operațiune determină:
- ✓ majorarea disponibilului din contul curent de la bancă cu suma de 27.846 lei;
 - ✓ diminuarea creanței față de client cu 27.846 lei.

- 10) SC M&D Decor SRL achită salariile datorate angajaților săi, în sumă de 15.000 lei, din contul curent deschis la bancă. Această operațiune determină:
- ✓ diminuarea disponibilului din contul curent de la bancă cu suma de 15.000 lei;
 - ✓ diminuarea datoriei față de angajați cu suma de 15.000 lei.

11) La sfârșitul perioadei fiscale¹⁴, SC M&D Decor SRL procedează la regularizarea TVA. Regularizarea TVA presupune compararea, la sfârșitul perioadei fiscale, a valorii TVA aferentă achizițiilor de bunuri sau servicii, cu valoarea TVA aferentă vânzărilor de bunuri, prestărilor de servicii sau executărilor de lucrări efectuate. Scopul acestei operațiuni este de a stabili, prin diferență dintre cele două elemente, valoarea creanței sau a datoriei față de bugetul de stat în legătură cu TVA. Cunoaștem faptul că TVA este un impozit indirect suportat de consumatorul final. Întreprinderea este doar un intermediar în ceea ce privește TVA; cu alte cuvinte, întreprinderea nici nu „câștigă”, nici nu „pierde” nimic în legătură cu TVA. Astfel, la sfârșitul fiecărei perioade fiscale, întreprinderea își stabilește poziția privind TVA. Diferența dintre cele două sume se va recupera de la bugetul statului sau se va plăti acestuia, în funcție de una din următoarele două variante posibile:

- 1) TVA aferentă achizițiilor > TVA aferentă vânzărilor => TVA de recuperat**
2) TVA aferentă vânzărilor > TVA aferentă achizițiilor => TVA de plată

În exemplul nostru, poziția SC M&D Decor SRL în legătură cu TVA se prezintă astfel:
TVA aferentă achizițiilor = 6.650 (operațiunea nr. 2) + 950 (operațiunea nr. 4) = 7.600 lei;
TVA aferentă vânzărilor = 4.446 lei (operațiunea 7).

¹⁴ Perioada fiscală pentru TVA, așa cum am precizat în prima parte a lucrării, este, în general, luna calendaristică, dar poate fi trimestrul, semestrul sau anul calendaristic, în anumite situații prevăzute la lege. În cazul SC M&D Decor SRL, așa cum am văzut la începutul prezentului exemplu, perioada fiscală pentru SC M&D Decor SRL în primul an de la înființare este trimestrul.

Constatăm că TVA aferentă achizițiilor > TVA aferentă vânzărilor; rezultă că diferența, suma de 3.154 lei, reprezintă o creanță a SC M&D Decor SRL față de bugetul de stat, constând în dreptul societății de a recupera de la buget suma de 3.154 lei¹⁵.

În Bilanțul SC M&D Decor SRL, suma de 3.154 lei va fi prezentată în categoria creanțelor, la elementul bilanțier active circulante.

12) SC M&D Decor SRL calculează impozitul pe profit.

Impozit pe profit = 16% x profit impozabil = 16% x 5.400 lei = 864 lei.

Se evidențiază în contabilitatea SC M&D Decor SRL valoarea impozitului pe profit.

Această operațiune presupune:

- ✓ majorarea datoriei față de bugetul statului privind impozitul pe profit cu suma de 864 lei;
- ✓ evidențierea unei cheltuieli cu impozitul pe profit, în sumă de 864 lei.

13) SC M&D Decor SRL calculează rezultatul activității sale, în urma operațiunilor derulate, ca diferență între total venituri și total cheltuieli evidențiate; astfel:

Venituri:

venituri din lucrări executate (operațiunea nr. 7) 23.400 lei

Total venituri: 23.400 lei

Cheltuieli:

cheltuieli cu salariile angajaților (operațiunea nr. 5) 15.000 lei

cheltuieli privind materialele consumabile (operațiunea nr. 6) 3.000 lei

cheltuieli cu impozitul pe profit (operațiunea nr. 11) 864 lei

Total cheltuieli: 18.864 lei

Rezultat = 23.400 – 18.864 = 4.536 lei

Profitul SC M&D Decor SRL aferent perioadei analizate este în sumă de 4.536 lei.

¹⁵ Reglementările fiscale în vigoare (Legea nr. 571 din 2003 privind Codul fiscal, cu modificările ulterioare) prevăd că nu se poate solicita rambursarea TVA din perioada fiscală, decât dacă valoarea taxei de recuperat depășește suma de 5.000 lei. În exemplul nostru, SC M&D Decor SRL nu poate solicita la rambursare TVA de recuperat calculată, deoarece valoarea este inferioară sumei de 5.000 lei; suma de 3.154 se va reporta în perioada fiscală următoare, când se va lua în calcul cu ocazia regularizării TVA. Dacă în perioada fiscală următoare se va calcula TVA de plată, această taxă se va recupera prin diminuarea TVA de plată cu suma de 3.154 lei.

Reprezentând o sursă proprie de finanțare a societății, profitul se va reflecta în Bilanțul SC M&D Decor SRL în categoria capitalurilor proprii și în situația financiară Contul de profit și pierdere.

La sfârșitul anului, după evidențierea în contabilitate a tuturor operațiunilor care au avut loc în activitatea entității, se întocmește un document numit **Balanța de verificare**. Acesta conține informații privind valorile inițiale (numite soldurile inițiale), modificările sau rulajele și valorile finale (numite solduri finale) ale tuturor elementelor de active, datorii, capitaluri proprii, venituri și cheltuieli evidențiate în contabilitatea unei entități.

Balanța de verificare are în primul rând rolul de a controla corectitudinea înregistrării în contabilitate a operațiunilor economico-financiare.

Pe baza Balanței de verificare, se întocmesc situațiile financiare anuale. Pentru ca informațiile prezentate în situațiile financiare anuale să reflecte realitatea economică din cadrul entității, la sfârșitul fiecărui an fiecare entitate este obligată să efectueze inventarierea tuturor elementelor de active, datorii și capitaluri proprii. Balanța de verificare va prezenta valorile acestor elemente puse de acord cu rezultatele inventarierii.

Pentru a exemplifica utilitatea Balanței de verificare în elaborarea situațiilor financiare anuale, prezentăm în continuare Balanța de verificare întocmită în urma operațiunilor economico-financiare care au avut loc în activitatea SC M&D Decor SRL. Am ales să prezentăm un model de Balanță de verificare ce conține doar informații privind valorile soldurilor finale ale elementelor de active, datorii, capitaluri proprii, venituri și cheltuieli. Acest document va fi utilizat în continuare pentru a întocmi Bilanțul SC M&D Decor SRL.

**Balanța de verificare
la 31 decembrie 2009**

DENUMIRE	SOLD INIȚIAL		SOLD FINAL ¹⁶	
	DEBIT	CREDIT	DEBIT	CREDIT
Capital social		10.000		10.000
Profit sau pierdere				4.536
Credite bancare pe termen lung				40.000
Mijloace de transport			35.000	
Materiale consumabile			2.000	
Furnizori				5.950
Furnizori de imobilizări				0
Clienți			0	
TVA aferentă achizițiilor			0	
TVA aferentă vânzărilor ¹⁷				0
TVA de recuperat			3.154	
Salarii datorate angajaților				0
Impozit pe profit				864
Conturi la bănci în lei	10.000		21.196	
Cheltuieli cu salariile angajaților			-	-
Cheltuieli privind materiale consumabile			-	-
Cheltuieli cu impozitul pe profit			-	-
Venituri din lucrări executate ¹⁸			-	-
TOTAL	10.000	10.000	61.350	61.350

¹⁶ Nu ne propunem să detaliem aspectele privind tehnica specifică activității contabile, dar menționăm faptul că, în Balanța de verificare, valoarea soldurilor finale ale elementelor de activ se va prezenta în coloana numită „debit”, iar valoarea elementelor de datorii și capitaluri proprii – în coloana „credit”.

¹⁷ Soldurile finale ale elementelor “TVA aferentă achizițiilor” și “TVA aferentă vânzărilor” au devenit zero în urma operațiunii nr. 11, privind regularizarea TVA.

¹⁸ Elementele de cheltuieli și venituri nu prezintă sold final, deoarece valoarea acestor elemente a fost transferată pentru a stabili valoarea rezultatului (profit sau pierdere) obținut în anul respectiv (operațiunea nr. 13).

La 31 decembrie 2009, SC M&D Decor SRL întocmește situațiile financiare anuale.

Prezentăm în continuare Bilanțul simplificat al SC M&D Decor SRL, pe baza elementelor detaliate la operațiunile de mai sus¹⁹ și utilizând soldurile finale ale elementelor de active, datorii și capitaluri proprii din Balanța de verificare.

S.C. M&D Decor S.R.L.

BILANȚ simplificat
întocmit la 31 decembrie 2009

Element bilanțier	Mod de calcul ²⁰	Suma la 31.12.2009
A. Active imobilizate		
1. Mijloace de transport	35.000 (3)	35.000
Active imobilizate total		<u>35.000</u>
B. Active circulante		
2. Materiale consumabile	5.000 (5) – 3.000 (7)	2.000
3. Creanțe clienți	27.846 (8) – 27.846 (9)	0
4. Creanțe buget (TVA)	3.154 (11)	3.154
5. Cont la bancă	10.000 (1) + 40.000 (2) – 41.650 (4) + 27.846 (9) – 15.000 (10)	21.196
Active circulante total		<u>26.350</u>
C. Cheltuieli în avans		
	-	0
D. Datorii curente		
6. Datorie față de bancă	10.000 (2)	10.000
7. Datorie față de furnizori	41.650 (3) – 41.650 (4) + 5.950 (5)	5.950
8. Datorie față de angajați	15.000 (6) – 15.000 (10)	0
9. Datorie față de buget	864 (12)	864

¹⁹ În Bilanț sunt prezentate valorile elementelor de activ, datorii și capitaluri proprii, înregistrate la sfârșitul anului, după contabilizarea tuturor operațiunilor aferente anului respectiv.

²⁰ Pentru a putea urmări incidența diferitelor operațiuni asupra Bilanțului, vom prezenta în această coloană sumele pe baza cărora se determină valoarea fiecărui element bilanțier, iar în paranteză vom indica numărul operațiunii în urma căreia s-a modificat elementul respectiv.

Datorii curente total		<u>16.814</u>
E. Active circulante nete/Datorii curente nete (B+C-D-I)	26.350 – 16.814	9.536
F. Total active minus Datorii curente (A+B+C-D-I)	35.000 + 26.350 – 16.814	44.536
G. Datorii ce trebuie plătite într-o perioadă mai mare de un an		
10. Datoria față de bancă privind creditul pe termen lung	30.000 (2)	30.000
Datorii > 1 an total		<u>30.000</u>
H. Provizioane	-	0
I. Venituri în avans	-	0
J. Capitaluri proprii		
11. Capital social	10.000 (1)	10.000
12. Rezerve	0	0
13. Rezultatul exercițiului (profit)	4.536 (13)	4.536
Capitaluri proprii - total	10.000 + 4.536	<u>14.536</u>

Pentru a verifica dacă Bilanțul este corect întocmit, utilizăm ecuația fundamentală a Bilanțului:

Total Active - Total Datorii = Capitaluri proprii, unde:

Total Active = Active imobilizate total + Active circulante total + Cheltuieli în avans = 35.000 + 26.350 + 0 = 61.350 lei;

Total Datorii = Datorii curente total + Datorii > 1 an total + Provizioane + Venituri în avans = 16.814 + 30.000 + 0 + 0 = 46.814 lei.

Înlocuind datele din Bilanțul prezentat în ecuația fundamentală a Bilanțului, obținem:

$$61.350 - 46.814 = 14.536$$

$$14.536 = 14.536$$

Prezentăm în continuare Contul de profit și pierdere (prescurtat) al SC M&D Decor SRL, pe baza elementelor detaliate la operațiunile de mai sus²¹:

S.C. M&D Decor S.R.L.

CONTUL DE PROFIT ȘI PIERDERE

întocmit la data de 31.12.N

Elemente	Valori Anul 2009
1. Venituri din exploatare	<u>23.400</u>
• Venituri din lucrări executate (op. nr. 8)	23.400
2. Cheltuieli de exploatare	<u>18.000</u>
• Cheltuieli privind materialele consumabile (op. nr. 6)	3.000
• Cheltuieli cu salariile angajaților (op. nr. 5)	15.000
3. Rezultatul exploatării (Venituri exploatare – Cheltuieli exploatare)	
3.1. Profit din exploatare = 23.400 – 18.000	5.400
3.2. Pierdere din exploatare	-
4. Venituri financiare	0
5. Cheltuieli financiare	0
6. Rezultat financiar (Venituri financiare – Cheltuieli financiare)	
6.1. Profit financiar	0
6.2. Pierdere financiară	
7. Rezultat curent (Rezultatul exploatării + Rezultatul financiar)	
7.1. Profit curent = 5.400 + 0	5.400
7.2. Pierdere curentă	
8. Venituri extraordinare	0
9. Cheltuieli extraordinare	0

²¹ În Contul de profit și pierdere sunt prezentate cheltuielile și veniturile totale evidențiate în contabilitate în cursul anului respectiv.

10. Rezultat extraordinar (Venituri extraordinare – Cheltuieli extraordinare)	0
11. Venituri totale (V.exploatare + V.financiare + V.extraordinare)	23.400
12. Cheltuieli totale (Ch.exploatare + Ch.financiare + Ch.extraordinare)	18.000
13. Rezultat brut (Venituri totale – Cheltuieli totale)	5.400
14. Cheltuieli cu impozitul pe profit (op. nr. 11)	864
15. Rezultatul net al exercițiului (Rezultat brut - Impozit)	4.536

Pentru urmărirea fluxurilor de numerar aferente activităților de exploatare, de investiții și de finanțare, prezentăm în continuare Situația fluxurilor de numerar întocmită de SC M&D Decor SRL pentru anul 2009, pe baza operațiunilor derulate:

S.C. M&D Decor S.R.L.

SITUAȚIA FLUXURILOR DE NUMERAR

întocmită la data de 31.12.N

ELEMENTE	SUME
Disponibilități bănești la începutul perioadei	0
Fluxuri de numerar din activități de exploatare:	
+ încasare de la clienți	+ 27.846
- plată salarii	- 15.000
Flux net de numerar din activități de exploatare (I)	+ 12.846
Fluxuri de numerar din activități de investiții:	
- plată achiziție mijloc de transport	- 41.650
Flux net de numerar din activități de investiții (II)	- 41.650
Fluxuri de numerar din activități de finanțare:	
+ aport capital	+ 10.000
- primire împrumut bancar	+ 40.000
Flux net de numerar din activități de finanțare (III)	+ 50.000

Variația disponibilităților în cursul anului (I) + (II) + (III)	+ 21.196
Disponibilități la sfârșitul perioadei (= 0 + 21.196)	+ 21.196

Valoarea disponibilităților bănești la sfârșitul perioadei, calculată pe baza Situației fluxurilor de numerar, este egală cu valoarea bilanțieră a elementului conturi la bănci (prezentat în exemplul nostru pe punctul B5. Din Bilanț.

Rolul Situației fluxurilor de numerar este de a explica variația disponibilităților bănești în cursul perioadei, prin prezentarea principalelor fluxuri de încasări și plăți din activitățile de exploatare, investiții și finanțare. Cu alte cuvinte, Situația fluxurilor de numerar este utilă pentru a stabili care sunt principalele activități ale entității care degajă lichidități și care sunt principalele activități “consumatoare” de lichidități.

Concluzie:

După o lună de activitate, societatea deține 61.350 lei ca elemente de activ și are datorii în sumă de 46.814 lei ca elemente de pasiv.

A obținut un rezultat pozitiv de 4.536 lei.

Fluxul de numerar generat este de 21.196 lei.

Se observă că numerarul degajat din activitatea societății este mai mare decât rezultatul obținut. Care sunt cauzele acestei situații favorabile pentru sfârșitul anului 2009:

- ✓ Nu s-a achitat datoria față de furnizori;
- ✓ Impozitul pe profit este scadent în februarie anul următor;
- ✓ Aportul în numerar nu a fost încă utilizat.

BIBLIOGRAFIE

- 1) R. Neag, I. Pășcan – *Bazele contabilității: noțiuni de bază, aplicații și studii de caz*, Editura Universității „Petru Maior” Târgu-Mureș, 2007;
- 2) R. Neag, I. Pășcan, E. Mașca – *Bazele contabilității: noțiuni teoretice și aplicative*, Editura Universității „Petru Maior” Târgu Mureș, 2008;
- 3) Feleagă, L. Malciu, Șt. Bunea – *Bazele contabilității – o abordare europeană și internațională*, Editura Economică, București, 2002;
- 4) Legea nr. 82 din 1991 privind Legea contabilității, republicată în Monitorul Oficial, partea I, nr. 454 din 18.06.2008;
- 5) Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 3055 din 2009 pentru aprobarea reglementărilor contabile conforme cu directivele europene, publicat în Monitorul Oficial, partea I, nr. 766 și 766 bis din 10.11.2009;
- 6) Legea nr. 359 din 8 septembrie 2004 privind simplificarea formalităților la înregistrarea în registrul comerțului a persoanelor fizice, asociațiilor familiale și persoanelor juridice, înregistrarea fiscală a acestora, precum și la autorizarea funcționării persoanelor juridice, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 839 din 13 septembrie 2004.

	DECLARATIE DE ÎNREGISTRARE FISCALĂ/ DECLARATIE DE MENTIUNI PENTRU PERSOANE JURIDICE, ASOCIERI ȘI ALTE ENTITATI FĂRĂ PERSONALITATE JURIDICĂ	010 Nr de operator de date cu caracter personal - 1067

A. FELUL DECLARATIEI

1. DECLARATIE DE ÎNREGISTRARE		2. DECLARATIE DE MENTIUNI	☒

B. DATE DE IDENTIFICARE A CONTRIBUABILULUI

1. COD DE IDENTIFICARE FISCALĂ											
2. DENUMIRE											
3. DOMICILIU FISCAL											
Judet				Localitate				Sector			
Strada						Nr.		Bloc		Sc.	
Et.	Ap.	Cod postal			Tara						
Telefon			Fax			E-mail					
4. FORMA DE ORGANIZARE											
Persoană juridică		☒	Asociație familială			Asociație			Asociație de proprietari		
Fundatie			Federatie			Sindicat, federatie sindicală, confederatie					
Altă asociere sau entitate fără personalitate juridică											

C. ALTE DATE PRIVIND CONTRIBUABILUL

1. Număr autorizatie de functionare/ Număr act legal de înființare											
2. Cod CAEN al obiectului principal de activitate											
3. Felul sediului PRINCIPAL											
Sediul central											
☒	Sucursală										
Codul de identificare fiscală a unității înființătoare											
3.2 Plătitor cu sediul central în străinătate											
Tara			Sediul permanent			Filială		Sucursală			
Reprezentanță			Alte subunități			Sediul fix					
4. Cod de identificare fiscală a unității divizate											
5. Forma juridică											
6. Forma de proprietate											

D. REPREZENTARE PRIN:

Împuternicit			Reprezentant legal			☒	Reprezentant fiscal			
Nr. act		Data								

Date de identificare

DENUMIRE / NUME,												
DOMICILIU FISCAL												
Judet				Localitate					Sector			
Strada					Nr.			Bloc			Sc.	
Et.		Ap.		Cod postal				Telefon				
Fax					E-mail							
COD DE IDENTIFICARE FISCALA												

E. DATE PRIVIND VECTORUL FISCAL

1. Taxa pe valoarea adăugată

La înființare

1.1. Cifra de afaceri estimată a se realiza, conform art. 152 alin.(2) din Codul fiscal lei

1.2. Înregistrare prin opțiune pentru aplicarea regimului normal de TVA, deși cifra de afaceri estimată conform art. 152 alin.(2) din Codul Fiscal este inferioară plafonului de scutire prevăzut la art. 152 alin.(1) din Codul fiscal

1.3. Realizare in exclusivitate de operatiuni care nu dau drept de deducere a TVA

1.4. Înregistrare in scopuri de TVA ca urmare a efectuării de operatiuni in afara României care dau drept de deducere a TVA, conform art. 145 alin.(2) lit.b) din Codul fiscal

1.5. Înregistrare prin opțiune pentru taxarea operațiunilor scutite, conform art. 141 alin.(3) din Codul fiscal

Ulterior înregistrării fiscale

1.6. Înregistrare in scopuri de TVA prin atingerea sau depășirea plafonului de scutire prevăzut la art. 152 alin.(1) din Codul fiscal

1.7. Înregistrare prin opțiune pentru aplicarea regimului normal de TVA, deși cifra de afaceri realizată conform art. 152 alin.(2) din Codul fiscal este inferioară plafonului de scutire prevăzut la art. 152 alin.(1) din Codul fiscal

1.8. Înregistrare in scopuri de TVA ca urmare a efectuării de operatiuni in afara României care dau drept de deducere a TVA, conform art. 145 alin.(2) lit.b) din Codul fiscal

1.9. Înregistrare prin opțiune pentru taxarea operatiunilor scutite, conform art.141 alin.(3) din Codul fiscal

1.10. Cifra de afaceri obținută in anul precedent din operatiuni taxabile si/sau scutite cu drept de deducere lei

1.11. Perioada fiscală

1.11.1. Lunară 1.11.3. Semestrială Nr. aprobare organ fiscal competent

1.11.2. Trimestrială 1.11.4. Anuală Nr. aprobare organ fiscal competent

Scoatere din evidenta ca persoană impozabilă inregistrată in scopuri de TVA

1.12. Ca urmare a încetării activității

1.13. Ca urmare a desfășurării in exclusivitate de operațiuni care nu dau drept de deducere a

1.14. Începând cu data de / /

2. Impozit pe profit

2.1. Luare in evidență Începând cu data de / /

2.2. Scoatere din evidență Începând cu data de / /

2.3. Perioada fiscală												
2.3.1. Trimestrială				2.3.2. Anuală								
3. Impozit pe veniturile microîntreprinderilor												
3.1. Luare în evidență				Începând cu data de								
3.2. Scoatere din evidență				Începând cu data de								
4. Accize												
4.1. Luare în evidență				Începând cu data de								
4.2. Scoatere din evidență				Începând cu data de								
5. Impozit la țigetele din producția internă												
5.1. Luare în evidență				Începând cu data de								
5.2. Scoatere din evidență				Începând cu data de								
6. Impozit pe venitul din salarii și pe venituri asimilate salariilor												
6.1. Luare în evidență				Începând cu data de								
6.2. Scoatere din evidență				Începând cu data de								
6.3. Perioada fiscală												
6.3.1. Lunară				6.3.2. Trimestrială				6.3.3. Semestrială				
7. Contribuția pentru asigurări sociale de sănătate												
7.1. Luare în evidență				Începând cu data de								
7.2. Scoatere din evidență				Începând cu data de								
7.3. Perioada fiscală												
7.3.1. Lunară				7.3.2. Trimestrială				7.3.3. Semestrială				
8. Contribuția de asigurări pentru somaj												
8.1. Luare în evidență				Începând cu data de								
8.2. Scoatere din evidență				Începând cu data de								
8.3. Perioada fiscală												
8.3.1. Lunară				8.3.2. Trimestrială				8.3.3. Semestrială				
9. Contribuția de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale												
9.1. Luare în evidență				Începând cu data de								
9.2. Scoatere din evidență				Începând cu data de								
9.3. Perioada fiscală												
9.3.1. Lunară				9.3.2. Trimestrială				9.3.3. Semestrială				
10. Contribuția de asigurări sociale												
10.1. Luare în evidență				Începând cu data de								
10.2. Scoatere din evidență				Începând cu data de								
10.3. Perioada fiscală												
10.3.1. Lunară				10.3.2. Trimestrială				10.3.3. Semestrială				
11. Contribuția la Fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale												

11.1. Luare în evidență		Începând cu data de			/			/				
11.2. Scoatere din evidență		Începând cu data de			/			/				
<i>11.3. Perioada fiscală</i>												
11.3.1. Lunară		11.3.2. Trimestrială		11.3.3. Semestrială								
12. Contribuția pentru concedii si indemnizații												
12.1. Luare în evidență		Începând cu data de			/			/				
12.2. Scoatere din evidență		Începând cu data de			/			/				
<i>12.3. Perioada fiscală</i>												
12.3.1. Lunară		12.3.2. Trimestrială		12.3.3. Semestrială								
13. Taxa pe jocuri de noroc												
13.1. Luare în evidență		Începând cu data de			/			/				
13.2. Scoatere din evidență		Începând cu data de			/			/				
14. Redevante miniere												
14.1. Luare în evidență		Începând cu data de			/			/				
14.2. Scoatere din evidență		Începând cu data de			/			/				
15. Redevante petroliere												
15.1. Luare în evidență		Începând cu data de			/			/				
15.2. Scoatere din evidență		Începând cu data de			/			/				

F. DATE PRIVIND STAREA CONTRIBUABILULUI

1. Dizolvare cu lichidare

Începerea procedurii de lichidare		De la data			/			/				
Radiere		De la data			/			/				

2. Dizolvare fără lichidare

Divizare		De la data			/			/				
Fuziune		De la data			/			/				
Alte cazuri prevăzute de lege		De la data			/			/				
Codul de identificare fiscală a unității rezultate în urma												
3. Radiere		De la data			/			/				

Sub sancțiunile aplicate faptei de fals în acte publice, declar ca datele înscrise în acest formular sunt corecte si complete

Numele persoanei care face declaratia												
Functia												
Semnătura	Ștampila											
Data			/			/						

Se completează de personalul organului fiscal											
Denumire organ fiscal											
Număr înregistrare			Data înregistrare			/			/		
Numele și prenumele persoanei care a											
Număr legitimație											

Cod M.F.P. 14.13.01.10.11/1

A3/t2